

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Oslo kommune - Bymiljøetaten
Postboks 9336 Grønland
0135 OSLO

Vår dato: 23.09.2015

Vår ref.: 200701140-103

Arkiv: 313 / 007.1Z

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Torleiv Yli Myre

22959691/tym@nve.no

Oslo kommune, Bymiljøetaten – Tillatelse til uttak av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark, Oslo kommune – Endring av konsesjonsvilkår

Vi viser til deres søknad datert 18.11.2014 om endret uttakssted for Oslo kommunes del av vannuttak fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann vinterpark, med tillegg av e-post 31.08.2015. Det vises også til befaring 11.08.2015, og til gjeldende tillatelse etter vannressursloven av 10.12.2010.

NVE har etter en helhetlig vurdering av søknaden om endring av uttakssted for Oslo kommunes del av vannuttaket fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark kommet til at slik tillatelse gis i medhold av vannressursloven § 8. Vedlagt oversendes oppdatert vassdragskonsesjon for uttak av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark med endring i konsesjonsvilkår om uttakssted for deler av vannuttaket.

En nærmere begrunnelse for tillatelsen til endring av uttaksstedet for deler av vannuttaket i Sørkedalselva er gitt under. NVE viser for øvrig til KI-notat nr. 81/2010 – Bakgrunn for vedtak, og spesielt merknadene til vilkårene i denne tillatelsen til endring av konsesjonsvilkår med krav til utforming av selve vassdragstiltaket.

Bakgrunn:

Bymiljøetaten søker om endring av konsesjon av 10.12.2010 om uttak av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark. Søknaden gjelder kun endring av uttakssted for Holmenkollen Nasjonalanleggs vannuttak på 33 l/s, inntil 40 000 m³.

Bymiljøetaten ønsker å ta ut vannet ved Zinoberfeltet i stedet for ved Bakk. Kunstsno skal produseres i Sørkedalen og transporteres til Holmenkollen. Snøen som produseres i Sørkedalen vil være reservesnø for Holmenkollen i milde vintre hvor klimaet i Holmenkollen ikke tillater tilstrekkelig snøproduksjon i

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

anlegget. Søknaden berører ikke Oslo vinterpark sin andel av konsesjonen. Det reelle vannforbruket forventes å bli vesentlig lavere enn rammene i den foreliggende konsesjonen.

Den foreliggende konsesjonen vil ikke kunne benyttes som forutsatt i søknaden fra 2007. Konsesjonen gir mulighet for overføring av vann til utløpsbekken fra Øvresetertjern, men dette har av flere ulike årsaker vist seg å ikke være gjennomførbart. Videre har Sørkedalen et kaldere klima enn Holmenkollen, og det er derfor mer gunstig forhold for snøproduksjon i Sørkedalen enn i nasjonalanlegget.

Kunstsno vil bli produsert ved hjelp av tre til fire mobile snøproduksjonsanlegg, som hver består av en snøkanon med egen matepumpe. Matepumpene vil bli plassert i en kum i elven, og forsyner snøkanonene med vann. Alternativt ønsker Bymiljøetaten å lage en konstruksjon for å senke en pumpe direkte ned i elva. El-kraft vil bli hentet fra trafo ved settefiskanlegget ved Zinober. Snøproduksjon ble gjort på tilsvarende måte før prøve-VM i Holmenkollen i 2010 og ski-VM i 2011.

I produksjonsperioden vil det bli ettersluppet vann fra Langlivannet. Dette skjer i samarbeid med Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune. Videre vil det bli etablert løsninger ved inntaket som gjør det umulig å ta ut vann dersom vannføringen blir lavere enn minstevannsføring på 350 l/s.

Høring:

Søknaden er sendt på høring til alle relevante høringsparter som tidligere har uttalt seg til gjeldende konsesjon: Bærum kommune, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Lysakervassdragets venner, Naturvernforbundet i Oslo vest, Oslo og Omland Friluftsråd, Oslomarkas Fiskeadministrasjon, Sørkedalens vel og Tryvann Skisenter. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til at de sterkt frarådet uttaket av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i forbindelse med konsesjonsbehandlingen. Dette fordi Sørkedalselva har en av de mest verdifulle bestander av elvemusling på Østlandet. Elvemusling er svært sårbar i forhold til innfrysing og uttørring. Lav vintervannføring som følge av uttak av vann kan være kritisk for elvemuslingen, samt at lav vannføring kan forverre gyteforholdene for fisk. Sørkedalselva er ett av ti vassdrag som er med i det Nasjonale overvåkingsprogrammet for elvemusling.

Fylkesmannen mener videre at en flytting av Holmenkollen nasjonalanleggs uttak fra Bakk og ned til Zinober er å foretrekke framfor en løsning der begge uttakene til Holmenkollen nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark ligger på Bakk, slik gjeldende konsesjon gir tillatelse til. Uttaksstedet ved Zinober ligger noe oppstrøms en av feltstasjonene i dette programmet og vil ikke berøre resultater fra denne feltstasjonen direkte med tekniske inngrep. Fylkesmannen ber imidlertid om at Oslo kommune pålegges å flytte eventuelle elvemuslinger fra det aktuelle området ved Zinober til et gunstig område i elven i forkant av at de tekniske innretningene anlegges på elvebunnen, for å unngå knusning av elvemuslinger så disse går tapt.

Vannområde Indre Oslofjord Vest har ingen bemerkninger til søknaden så lenge minstevannføringskravet opprettholdes og at det etableres løsninger ved inntaket som gjør det umulig å ta ut vann når vannføringen i Sørkedalselva blir lavere enn 350 l/s.

Lysakervassdragets venner (LVV) mener at dette er en ny konsesjon siden den forrige konsesjonen gjaldt kun for VM i 2011 og prøve-VM i 2010. LVV trekker frem at målestasjonen for å kontrollere minstevannføringen i Sørkedalselva ikke er etablert. I tillegg står bunntappelukene ved Langlivatnet åpne hele vinteren, hvilket medfører for høy vintervannføring i Lysakerelva i lange perioder når det ikke produseres snø. LVV ønsker at vannføringen i Lysakervassdraget skal være så naturlig som mulig, slik at vannslippet ikke hindrer isdannelse og demper vårflommen. LVV ønsker derfor at konsesjonen setter krav til utbedret manøvreringsanlegg ved Langli for å tilpasse vannslippet fra Langlivatnet bedre til

snøproduksjonen både for Tryvann Vinterpark og på Zinober. I tillegg ønsker LVV at det ikke gis tillatelse til et permanent anlegg, men at uttaket bør skje med midlertidige pumper som ved de foregående mesterskapene.

NVEs vurdering:

Denne saken berører kun endring av uttaksted for Holmenkollen Nasjonalanleggs andel av konsesjonen av 10.12.2010. NVE har derfor ikke gått inn på virkninger av fraføring av vann fra Sørkedalselva, da dette er grundig vurdert gjennom tidligere behandling av tiltaket. NVE vurderer derfor kun forhold knyttet til påvirkning for nytt uttakssted ved Zinober.

Lysakervassdragets venner (LVV) mener at dette er en ny konsesjon siden den forrige konsesjonen kun gjaldt for 2010 og 2011. Videre ønsker LVV at det ikke skal gis noen tillatelse til et permanent anlegg ved Zinober, men at det gis en ny midlertidig tillatelse. Dette fordi det er uklarerheter og manglende oppfølging av betingelsene som var stilt i forrige runde, i første rekke måling av minstevannføring.

NVE vil i den sammenheng bemerke at det ble gitt midlertidige tillatelser til vannuttak 10.12.2009 i forbindelse med prøve-VM og 04.10.2010 i forbindelse med VM 2011. Men denne søknaden gjelder endring av konsesjonsvilkår for varig tillatelse gitt av NVE 10.12.2010. Det ble søkt om midlertidige tillatelser for 2010 og 2011 fordi Oslo kommune av ulike årsaker ikke hadde rukket å bygge ut vannuttaket i tråd med gjeldende konsesjon. NVE mener bruk av midlertidige tillatelser ikke er noen varig løsning for slike vannuttak som dette, da midlertidige tillatelser kun skal brukes i særlige tilfeller. Når det gjelder oppfølging av måling av minstevannføring, skal opplegg for dette godkjennes av NVE gjennom godkjenning av detaljplaner før konsesjonen kan tas i bruk. NVE har ikke mottatt noen søknader om detaljplaner for gjeldende konsesjon, og vi vil bemerke at dette er Oslo kommune sitt ansvar som konsesjonær.

Fylkesmannen ber NVE om at Oslo kommune må pålegges å flytte eventuelle elvemuslinger fra det aktuelle området ved Zinober til et gunstig område i elven i forkant av at de tekniske innretningene anlegges på elvebunnen, for å unngå knusning av elvemuslinger. NVE mener også at det er viktig å flytte ev. elvemuslinger. Dette vil det være naturlig å ta inn under godkjenning av detaljplanene for konsesjonen.

Flytting av uttakssted til Zinober medfører at det ikke lenger er aktuelt med overføring av vann fra Sørkedalselva til Øversetertjern. NVE mener det er en bedre løsning med uttak ved Zinober enn overføring til Øversetertjern. I en rapport om elvemuslingen i Sørkedalselva fra 2015, utarbeidet på oppdrag fra Bymiljøetaten, vurderes uttaksstedet ved Zinober til ikke å ha vesentlig betydning for forekomsten av elvemusling i Sørkedalselva generelt eller på stedet. Men NVE mener det er en utfordring for konsesjonæren med to uttakssteder i forhold til å overholde minstevannføringskravet. Det vil derfor være viktig at de to vannuttakene håndteres under ett. NVE vil derfor understreke viktigheten av at konsesjonæren sender inn detaljerte planer for hele konsesjonen.

Når det gjelder valg av løsning for selve inntakskonstruksjonen, er dette forhold som bør håndteres i forbindelse med godkjenning av detaljplanene. Dette må imidlertid være en løsning som kan aksepteres ut fra flere hensyn, også landskapsmessige forhold.

Annet

NVE minner også om at det er gitt utvidet byggefrist til 10.12.2016 for denne konsesjonen, jf. NVEs vedtak av 14.12.2012. Selv om konsesjonsvilkårene blir endret på noen punkter, mener NVE det ikke er grunnlag for å utvide byggefristen ytterligere.

NVE minner om at Oslo kommune som konsesjonær også har ansvar for at detaljerte planer for uttak av vann til Tryvann Vinterpark ved Bakk blir godkjent av NVE innen nevnte frist.

Vi understreker at tillatelsen etter vannressursloven gjelder uttak av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark, og betydningen dette har for de allmenne interessene i vassdraget. Tillatelsen gir ikke ekspropriasjonstillatelse. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til ev. andre rettighetshavere i området.

Detaljplaner for miljø og landskap skal sendes inn til NVEs miljøtilsyn i region øst på Hamar.

Vi viser ellers til NVEs veiledere 2 og 3 fra 2013: *"Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgjevinga."* og *"Veileder for utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap for anlegg med vassdragskonsesjon"* som finnes på <http://www.nve.no/miljotilsyn>. Vi understreker at det ikke må settes i gang noe anleggsarbeid før planene for arbeidene er godkjent av NVE. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

Om klage og klagerett

Klageberettigede kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Vassdragskonsesjon for uttak av vann fra Sørkedalselva til snøproduksjon i Holmenkollen Nasjonalanlegg og Tryvann Vinterpark

Kopi til:

Arne Hamarsland
Bærum kommune
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Lysakervassdragets Venner
Naturvernforbundet i Oslo vest
Oslo og Omland Friluftsråd
Oslomarkas Fiskeadministrasjon

Sørkedalens vel v/Odd Holter
Tryvann Skisenter AS